

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 96/13, 89/16 и 5/22) и члана 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2021. ГОДИНУ УЈЕДИЊЕНЕ СРПСКЕ

Број: 03-07-6-480/22
Сарајево, 19.03.2024. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ.....	5
Предмет ревизије	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим ревизије	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	12

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Уједињене Српске за 2021. годину.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо извршили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранцију да је странка поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Ревизија је на основу узорака испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Ревизијом финансијских извјештаја за 2021. годину, утврђено је да је Уједињена Српска прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и став (2) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, финансијски извјештаји указују да је Уједињена Српска у 2021. години поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Уједињене Српске за 2021. годину.

Ревизија је предузета у складу са чланом 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Уједињена Српска се финансирала из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	68.993,97	17,56
2.	Прилози физичких лица (3-а)	13.630,00	3,47
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	309.957,80	78,89
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	392.581,77	99,92
II	Остали приходи и друго	323,45	0,08
	Извори финансирања (I+II)	392.905,22	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 294.217,64 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Уједињена Српска. Скраћени назив: УС.

Уједињена Српска је уписана у регистар код Основног суда у Бањој Луци, број уписа: Рп-3/15 од 16.12.2015. године. Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број: Рп-3/15 од 19.06.2020. године уписана је промјена лица овлаштеног за заступање и представљање у јединственом регистру политичких организација.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, улица Јована Дучића 25.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, лица овлаштена за заступање Уједињене Српске су: Ненад Стевандић, предсједник странке, Марио Милановић, замјеник предсједника и Маринко Драгишић, замјеник предсједника.

Овлаштено лице за подношење финансијског извјештаја за 2021. годину је Свјетлана Марић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Уједињена Српска има следећу организациону структуру:

- Главни одбор странке,
- 3 градска одбора и
- 22 општинска одбора.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је годишњи финансијски извјештај Уједињене Српске за 2021. годину и то сљедећих организационих дијелова:

- Главни одбор Уједињене Српске,
- Градски одбор Уједињене Српске Добој и
- Општински одбор Уједињене Српске Брчко.

Циљ прегледа и контроле је да се на основу проведених ревизијских процедура прибаве ревизијски докази, који ће ревизору омогућити да изрази мишљење о томе да ли је Уједињена Српска у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Обим ревизије финансијских извјештаја Уједињене Српске обухвата контролу финансијске документације и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију обавила је преглед финансијских извјештаја Уједињене Српске у периоду од 2016. до 2020. године, након чега су издати извјештаји о прегледу са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци: да програм утрошка средстава сачињава на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и његова упоредба са оствареним трошковима, те да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са програмом утрошка средстава, да води тачне и правилне евиденције о примљеним прилозима без обзира на који начин их остварује, да се не финансира из извора који су забрањени, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да успостави тачне евиденције о приходима, расходима и обавезама странке и да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Правилником о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких странака. Такође, Служба за ревизију је препоручила странци да успостави евиденције о приходима и расходима по организационим одборима, као претпоставку за правилно финансијско извјештавање и да изврши усаглашавање својих обавеза са добављачима и проведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, утврђено је да политичка странка није испоштовала препоруке ревизије.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

- а) Уједињена Српска није поступила у складу са одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

Уједињена Српска је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, исказала укупне расходе у износу од 294.217,64 КМ.

¹ У складу са одредбом из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог Закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

Увидом у Програм утрошка средстава, који је странка доставила, утврђено је да је Уједињена Српска за 2021. годину планирала трошкове у укупном износу од 301.150,00 КМ.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, утврђено је да је политичка странка средства утрошила мимо свог програма утрошка средстава за 2021. годину, како слиједи:

- Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове, које није планирала програмом утрошка средстава за 2021. годину, у износу од 21.534,55 КМ и то: трошкове горива и мазива у износу од 741,93 КМ, трошкове осталих закупнина у износу од 4.980,00 КМ, трошкове услуга у износу од 160,00 КМ, бруто плаће запослених у износу од 9.642,84 КМ, накнаде за топли оброк, превоз, регрес и сл. у износу од 3.608,80 КМ и трошкове хотелских услуга у износу од 2.400,98 КМ².
- Уједињена Српска је прекорачила планиране трошкове за 111.327,82 КМ како слиједи: трошкове канцеларијског материјала за 30.175,18 КМ, трошкове воде за 17,49 КМ, трошкове закупнине од физичких лица за 37.920,89 КМ, трошкове закупнине пословних простора од правних лица за 22.192,99 КМ, трошкове репрезентације за 4.674,62 КМ, трошкове платног промета за 156,36 КМ, остале расходе за 4.173,65 КМ, трошкове комуналних услуга за 1.256,25 КМ, трошкове превоза за 284,00 КМ и трошкове телефонских и птт услуга за 10.476,39 КМ.

Уједињена Српска је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове канцеларијског материјала у износу од 33.675,18 КМ, трошкове воде у износу од 517,49 КМ, трошкове закупнине пословних простора од физичких лица у износу од 83.420,89 КМ, трошкове закупнине пословних простора од правних лица у износу од 22.192,99 КМ, трошкове репрезентације у износу од 4.874,62 КМ, трошкове платног промета у износу од 1.856,36 КМ, остале расходе у износу од 9.173,65 КМ, трошкове комуналних услуга у износу од 2.256,25 КМ, трошкове превоза у износу од 2.284,00 КМ и трошкове телефонских и птт услуга у износу од 25.476,39 КМ.

Анализом програма утрошка средстава за 2021. годину утврђено је да је странка наведене трошкове планирала како слиједи: трошкове канцеларијског материјала у износу од 3.500,00 КМ, трошкове воде у износу од 500,00 КМ, трошкове закупа канцеларијског простора-физичка лица у износу од 35.000,00 КМ, трошкове закупнине пословних простора-правна лица у износу од 10.500,00 КМ, трошкове репрезентације у износу од 200,00 КМ, трошкове платног промета у износу од 1.700,00 КМ, трошкове осталих расхода у износу од 5.000,00 КМ, трошкове комуналних услуга у износу од 1.000,00 КМ, трошкове превоза у износу од 2.000,00 КМ и трошкове телефонских и птт услуга у износу од 15.000,00 КМ.

С обзиром да је Уједињена Српска средства у износу од 132.862,37 КМ утрошила мимо Програма утрошка средстава за 2021. годину, прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

б) Уједињена Српска је прекршила одредбе члана 5. став (4)³ и члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Прегледом годишњег финансијског извјештаја политичке странке, утврђено је да је странка примила неновчану донацију по основу кориштења пословног простора без накнаде, те исту није евидентирала у пословним књигама и није исказала у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

² Трошкови хотелских услуга исказани су на конту 5513-Трошкови преноћишта и исхране пословних партнера у износу од 2.164,00 КМ и на конту 5251-Трошкови смјештаја и исхране на службеном путу у износу од 236,98 КМ.

³ Политичке партије дужне су да воде евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те да издају потврде о пријему чланарина и добровољних прилога.

Увидом у Уговор о подзакупу пословног простора број 184-08/19 од 28.08.2019. године утврђено је да је Уједињена Српска од 01.09.2019. године користила без накнаде пословни простор у Шамцу, на адреси Улица Мајке Јевросиме, Парк II. Такође је утврђено да је подзакуподавац Партија демократског прогреса, Општински одбор Шамац, која је закључила Уговор о закупу са закуподавцем "Megamarket International" д.о.о. Брчко.

С обзиром да Уједињена Српска није платила накнаду за кориштење наведеног пословног простора, остварила је неновчану донацију Партије демократског прогреса коју је у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Законом о финансирању политичких странака била дужна евидентирати у пословним књигама и пријавити у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину.

Имајућу у виду да се политичка странка Партија демократског прогреса у 2021. години финансирала приходима из буџета, Уједињена Српска је остварила неновчану донацију политичке странке, која је забрањена одредбама члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- (2) Уједињена Српска није издала потврде о прилозима у укупном износу од 4.350,00 КМ које је примила од два физичка лица, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

с) Странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и став (2) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину и друге финансијске документације, утврђено је да Уједињена Српска није водила правилне и потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама, те годишњи финансијски извјештај за 2021. годину није попунила у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник), што је супротно рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) и став (2) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Уједињена Српска није извршила потпун и свеобухватан попис имовине и обавеза на дан 31.12.2021. године.

Увидом у извјештај Комисије за попис утврђено је да попис не садржи попис готовине у износу од 203,15 КМ, колико је странка исказала у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају. Такође је утврђено да пописна листа основних средстава садржи ставку Опрема чија је вриједност на дан 31.12.2021. године износила 10.742,93 КМ, а за коју се не може утврдити на коју опрему се односи.

Исто тако, у пописној листи обавеза према добављачима на дан 31.12.2021. године наведено је да странка има обавезе према добављачима у износу од 33.117,31 КМ. У пописној листи су наведене обавезе према „осталим добављачима“ у износу од 14.587,01 КМ за које није могуће утврдити према којим добављачима и у којем износу странка има обавезе.

Циљ пописа имовине и обавеза је утврђивање њиховог стварног стања, те усклађивање стања у пословним књигама са стварним стањем утврђеним пописом, као претпоставком за правилно финансијско извјештавање, а што је прописано Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Такође, политичка странка није донијела интерне акте којим би уредила рачуноводствене поступке и финансијско извјештавање, те унутрашње контроле ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода и злоупотребе финансијских средстава, а што је прописано одредбама члана 11. став (2) Закона о финансирању политичких странака.

- (2) Уједињена Српска није у годишњем финансијском извјештају пријавила трансакциони рачун број: 5550000025763121 код Нове банке а.д., чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

У току обављања ревизије, утврђено је да је трансакциони рачун број: 5550000025763121 код Нове банке а.д. угашен дана 23.04.2021. године, те да на истом није било промета.

Странка је имала обавезу да у годишњем финансијском извјештају искаже све трансакционе рачуне који су били активни у извјештајном периоду, без обзира да ли је остварен промет.

- (3) У финансијском извјештају странка није пријавила комплетну организациону структуру у складу са чланом 10. Правилника.

Увидом у уговоре о закупу утврђено је да је странка користила пословне просторе, а при томе у својој организационој структури није исказала сљедеће општинске одборе: Лончари, Пелагићево, Лопаре, Шамац, Ново Горажде, Љубиње, Петрово, Осмаци, Котор Варош, Вишеград, Чајниче, Источно Ново Сарајево, Соколац, Србац, Нова Топола, Станари, Козарска Дубица, те градске одборе: Приједор, Зворник и Бања Лука, као и одбор Брчко.

- (4) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, пословних књига и додатне документације, утврђено је да Уједињена Српска није успоставила потпуне и тачне евиденције о приходима странке, те исте није правилно исказала у годишњем финансијском извјештају.

1. У пословним књигама и обрасцима 3 (извори финансирања) и 3-е (неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу платити) странка није исказала неновчану донацију по основу кориштења пословног простора у Шамцу без накнаде, чиме је прекршила одредбе члана 13. и 18. Правилника.
2. Уједињена Српска је у годишњем финансијском извјештају исказала чланарине у износу од 68.993,97 КМ, прилоге физичких лица у износу од 13.630,00 КМ, приходе из буџета у износу од 309.957,80 КМ и остале приходе у износу од 323,45 КМ.

Контролом извода са трансакционих рачуна утврђено је да су приходи од чланарина износили 49.105,00 КМ, прилози физичких лица 17.980,00 КМ и приходи из буџета 318.996,77 КМ. Такође, странка је остварила остале приходе по основу поврата таксе у износу од 6.500,00 КМ.

Увидом у пословне књиге утврђено је да је странка дио прихода из буџета у износу од 18.138,97 КМ, у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама, исказала као чланарину, док је прилоге физичких лица у износу од 4.350,00 КМ исказала као приход из буџета у износу од 2.600,00 КМ, односно као чланарину у износу од 1.750,00 КМ.

Невођењем тачних евиденција, странка је погрешно исказала износ примљених чланарина, прилоге физичких лица, приходе из буџета и остале приходе у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 13, 14. и 19. Правилника.

3. У обрасцу 3-ф (приходи из буџета) странка није исказала тачне податке о приходима из буџета чиме је прекршила одредбе члана 19. Правилника.
 - Уједињена Српска је исказала приходе из буџета Републике Српске у износу од 201.623,35 КМ. Контролом извода са трансакционог рачуна утврђено је да је из буџета Републике Српске на рачун странке уплаћено 215.513,15 КМ.
 - Уједињена Српска је у годишњем финансијском извјештају исказала приходе из буџета сљедећих општина: Челинац у износу од 1.695,33 КМ, Пале у износу од 499,00 КМ, Фоча у износу од 948,87 КМ и Котор Варош у износу од 1.527,79 КМ. Контролом извода са трансакционог рачуна утврђено је да је странка примила средства из буџета наведених општина, како слиједи: Општина Челинац 2.122,45 КМ, Општина Пале 534,00 КМ, Општина Фоча 1.626,67 КМ и Општина Котор Варош 2.037,04 КМ.
 - Странка је у обрасцу 3-ф исказала приходе из буџета Федерације Босне и Херцеговине у износу од 11.500,00 КМ.

Контролом извода са трансакционог рачуна утврђено је да се странка није финансирала из буџета Федерације Босне и Херцеговине, те да је у 2021. години из буџета Босне и Херцеговине примила средства у износу од 5.000,00 КМ.

Такође, утврђено је да је странка као приходе из буџета исказала поврат уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру пријаве за учешће политичких субјеката на Локалним изборима за 2020. годину у износу од 6.300,00 КМ и поврат уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру пријаве за учешће политичких субјеката на поновљеним изборима у Добоју и Сребреници у износу од 200,00 КМ.

Уједињена Српска је средства у износу од 6.500,00 КМ требала исказати у обрасцу 3 као остали приход, а не као приход из буџета.

(5) Политичка странка није правилно исказала расходе у обрасцима 4. (укупни расходи политичке странке), 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) и 4.2 (трошкови пропаганде) финансијског извјештаја, нити је у пословним књигама успоставила правилне евиденције о расходима, чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе члана 21, 22. и 23. Правилника.

- Странка није успоставила и водила аналитичке евиденције о трошковима по мјесту настанка трошка, тј. за сваки организациони дио појединачно, нити је у годишњем финансијском извјештају трошкове исказала у обрасцима 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) за сваки организациони дио појединачно, чиме је прекршила одредбе члана 7. став (2) Правилника.

Странка је имала обавезу да настале трошкове распореди по мјесту настанка трошка, односно исказе по одборима.

- Странка је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословних простора Главног одбора у износу од 105.613,88 КМ, и то: трошкове бруто накнада закупа физичким лицима у износу од 83.420,89 КМ и трошкове закупа правним лицима у износу од 22.192,99 КМ.

Увидом у документацију утврђено је да су трошкови закупа Главног одбора и општинских одбора странке за које Главни одбор плаћа закуп исказани у једном износу као трошак Главног одбора.

1. Увидом у уговоре о закупу пословних простора, утврђено је да су трошкови закупа пословних простора које су користили сљедећи одбори: Теслић, Станари, Пелагићево, Пале, Дервента, Кнежево, Котор Варош, Осмаци, Шипово, Нова Топола, Челинац, Рогатица, Братунац, Власеница, Билећа, Рудо, Љубиње, Србац, Фоча, Вишеград, Петрово, Соколац, Лопаре, Шамац, Ново Горажде, Козарска Дубица, Чајниче, Приједор, Источна Илица, Дервента, Источно Ново Сарајево, Добој, Зворник, Бијељина, Требиње и Бања Лука, као и одбор Брчко, у 2021. години износили 105.158,13 КМ.
2. Увидом у пословне књиге и контролом извода са трансакционог рачуна утврђено је да је странка у 2021. години евидентирала и трошкове закупа у Пелагићеву који се односе на 2020. годину у износу од 195,62 КМ. Такође је утврђено да је Уједињена Српска исказала трошкове закупа у Власеници мање за износ од 80,00 КМ, а у Рудом мање за износ од 152,00 КМ. Странка је исказала трошкове закупа у Љубињу више за 60,01 КМ, док трошкове закупа за пословне просторе које је користила у Добоју у износу од 55,11 КМ и Теслићу у износу од 232,80 КМ није исказала.
3. Странка је као трошкове закупа пословних простора исказала трошкове кориштења школског дворишта у износу од 120,00 КМ по рачуну ЈУ Основна школа „Иво Андрић“ Бања Лука број 19/21 од 06.08.2021. године, трошкове закупа у износу од 100,00 КМ по рачуну добављача Синиша Видовић, Закуподавац, Бања Лука број 109-006-118/2021 од 31.12.2021. године и закуп фоајеа СД „Обилићево“ у износу од 500,00

КМ по рачуну добављача ЈУ Спортски центар Зворник, број 1-Р-1909/21 од 23.12.2021. године.

Странка је ове трошкове требала исказати као трошкове осталих закупнина.

4. Уједињена Српска није пријавила и није евидентирала трошкове закупа пословног простора у Шамцу који је користила без накнаде.

5. Уједињена Српска је исказала трошкове кампање у обрасцу 4.2 годишњег финансијског извјештаја у износу од 29.700,26 КМ.

Прегледом пословних књига утврђено је да је странка на конту осталих трошкова рекламе и пропаганде (конто 5359) евидентирала сторно предрачуна и дуплог књижења рачуна из претходних година у укупном износу од 27.816,23 КМ, те је прокњижила фактуру из претходне године у износу од 12.728,60 КМ, чиме је остале трошкове рекламе и пропаганде умањила за износ од 15.087,63 КМ.

Укупни остали трошкови за рекламу и пропаганду у 2021. години износили су 44.786,89 КМ колико је странка требала исказати у годишњем финансијском извјештају.

Странка је корекције књижења требала провести на начин да 27.816,23 КМ прокњижи у корист осталих прихода, а износ од 12.728,60 КМ на терет расхода ранијих година.

6. Новчане помоћи које је странка дала физичким лицима у сврхе лијечења и изградње породичне куће странка је евидентирала као хуманитарне расходе у износу од 400,00 КМ, односно као накнаду за топли оброк, превоз, регрес и слично у износу од 500,00 КМ. Увидом у пословне књиге утврђено је да на исплате физичким лицима, које имају карактер личних примања, није обрачунат нити плаћен порез на доходак.

7. Увидом у пословне књиге утврђено је да је странка трошкове набавке застава књижила на два различита конта, као трошкове канцеларијског материјала и трошкове непроизводних услуга.

(6) Странка је поједине трошкове евидентирала на основу предрачуна, док је неке трошкове, настале ранијих година и трошкове наредне године, евидентирала као трошкове текућег периода.

Поред наведеног, утврђени су недостаци код рачуна добављача, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. У складу са рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа⁴.

Такође, утврђено је да рачуни нису овјерени пријемним печатом и нису одобрени за књижење и плаћање.

- Уједињена Српска је у пословним књигама по основу предрачуна евидентирала трошкове осталих закупнина у износу од 4.095,00 КМ, трошкове канцеларијског материјала у износу од 22.464,00 КМ, трошкове хотелских услуга у износу од 164,00 КМ и остале трошкове пропаганде у износу од 6.500,00 КМ.

Увидом у предрачун добављача „Бамбуси“ Бањалука број 2145/21 од 16.11.2021. године за набавку 1.200 комада шушкаваца у износу од 22.464,00 КМ утврђено је да је странка исти исказала као трошак канцеларијског материјала, док је по предрачуну Агенције „Вип рекламе“ број 3/21 од 29.01.2021. године у износу од 3.057,00 КМ странка на конту остали трошкови пропаганде евидентирала трошак у износу од 1.500,00 КМ, тј. у износу који је платила добављачу дана 10.05.2021. године.

⁴ Садржај књиговодствене исправе мора недвојбено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

Такође, странка је трошкове за хотелски смјештај по предрачуну добављача „Слобопром С“ Брчко Дистрикт број 63/21 од 16.11.2021. године у износу од 164,00 КМ исказала као накнаду за топли оброк, превоз, регрес и сл.

- Прегледом пословних књига и увидом у рачун добављача Културни центар Требиње број 11/20 од 25.02.2020. године, утврђено је да је странка као трошкове осталих закупнина евидентирала употребу позоришне сале у износу од 585,00 КМ, а коју је користила дана 29.02.2020. године.

С друге стране, Уједињена Српска је у обрасцу 4.2 (трошкови пропаганде) као трошкове остале пропаганде исказала и трошкове закупа свадбеног салона за прославу 8. марта 2022. године, а по предрачуну добављача „Џунгла“ д.о.о. Добој број 147/21 од 27.12.2021. године у износу од 5.000,00 КМ.

- На рачуну добављача „Кафе бар“ с.п. Росић Миленко, Бања Лука, број МФК-00020-12-21 од 30.08.2021. године у износу од 1.055,75 КМ као назив артикла наведена је конзумација хране и пића, без спецификације о врсти и количини хране и пића, а рачун није потписан од стране издаваоца и примаоца услуге.

(7) Уједињена Српска је у годишњем финансијском извјештају исказала непоменуте остале расходе у износу од 9.173,63 КМ.

Увидом у пословне књиге утврђено је да је странка 02.01.2021. године донијела Одлуку број 01/21 о отпису аванса датих добављачима (19 добављача), те је дана 02.01.2021. године извршила отпис аванса на терет непоменутих осталих расхода у износу од 9.173,63 КМ.

У циљу утврђивања стварног стања Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је од правних лица „Антена нет“ д.о.о. Теслић, „Гатарих“ д.о.о. Дервента и Рекламе-Дарко с.п. Лакташи, за које су отписани аванси, затражила да доставе изводе отворених ставки на дан 31.12.2021. године и аналитичке картице потраживања и обавеза за политичку странку Уједињена Српска.

Увидом у достављену документацију утврђено је сљедеће:

- Странка је у својим пословним књигама на конту 1510 - *Дати аванси другим правним лицима из РС* исказала почетно стање потраживања од „Антена нет“ д.о.о. Теслић на дан 01.01.2021. године у износу од 1.000,00 КМ.

Увидом у документацију коју је доставило правно лице „Антена нет“ д.о.о. Теслић утврђено је да Уједињена Српска нема потраживања и обавеза према овом правном лицу, али да Уједињена Српска у својим пословним књигама није евидентирала рачун број 379/18 од 28.12.2018. године у износу од 1.000,00 КМ.

- Странка је на дан 02.01.2021. године искњижила своја потраживања по основу датих аванса „Гатарих“ д.о.о. Дервента у износу од 1.287,00 КМ. Увидом у документацију коју је доставило ово правно лице утврђено је да странка нема потраживања и обавеза што одговара подацима из пословних књига странке на дан 31.12.2021. године. Такође утврђено је да је странка рачуне из 2020. године у укупном износу од 818,51 КМ евидентирала у пословним књигама 2021. године.

- Правно лице „Рекламе Дарко“ ПР с.п. Лакташи за које је Уједињена Српска извршила отпис датих аванса у износу од 4.261,14 КМ, доставило је, дана 05.09.2023. године, након издавања прелиминарног извјештаја, Централној изборној комисији Босне и Херцеговине аналитичку картицу купца и извод отворених ставки купца за 2021. годину, из којих је утврђено да ово правно лице нема потраживања или обавеза према странци.

- С обзиром да је на дан 31.12.2021. године Уједињена Српска исказала потраживања по основу датих аванса добављачу „Микро принт“ Шева Давор с.п. Бања Лука у износу од 1.170,00 КМ, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је и овом правном лицу упутила захтјев да достави извод отворених ставки на дан 31.12.2021. године и аналитичке картице потраживања и обавеза за политичку странку Уједињена Српска.

Прегледом документације коју је доставио „Микро принт“ Шева Давор с.п. Бања Лука, утврђено је да Уједињена Српска код овог добављача има преплату у износу од 11,70 КМ, те да у својим пословним књигама нема прокњижен рачун број 341/2021 од 21.07.2021. године у износу од 1.158,30 КМ.

Непоступање у складу са рачуноводственим прописима и начелима којима је утврђено да се трошкови евидентирају у моменту настанка обавезе, а не у моменту плаћања, проузроковало је погрешно исказивање трошкова у извјештајним периодима, односно погрешно исказивање трошкова по врсти трошка.

Наведено указује да странка није успоставила потпуне и правовремене евиденције о својим расходима и обавезама, што за резултат има погрешно исказане расходе у годишњем финансијском извјештају.

- (8) Уједињена Српска није у годишњем финансијском извјештају евидентирала и у пословним књигама правилно исказала обавезе према добављачима на дан 31.12.2021. године, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника. Такође, странка није извршила усаглашавање међусобних обавеза и потраживања са добављачима, што за резултат има погрешно исказане обавезе странке.

Служба за ревизију је од Уједињене Српске затражила да достави конфирмације стања обавеза на дан 31.12.2021. године од добављача Рекламе Дарко ПР с.п. Лакташи, Бамбуси д.о.о. Бања Лука, Слобо пром д.о.о. Лончари, Гастро империал д.о.о. Бијељина, Астра медиа д.о.о. Бијељина, Радио Љубић д.о.о. Прњавор, Метромедиа д.о.о. Бања Лука, Одговор контакт д.о.о. Бања Лука и Хотел Приједор а.д. Приједор. Од наведених добављача конфирмације су доставили Бамбуси д.о.о. Бања Лука, Хотел Приједор а.д. Приједор и Метромедиа д.о.о. Бања Лука.

- Увидом у финансијску картицу потраживања правног лица „Бамбуси“ д.о.о. Бања Лука од Уједињене Српске утврђено је да странка на дан 31.12.2021. године има преплату у износу од 22.464,00 КМ. Уједињена Српска је, међутим, у својим пословним књигама прокњижила Предрачун у износу од 22.464,00 КМ и плаћање истог, односно обавезе према добављачу на дан 31.12.2021. године су затворене, те нема потраживања по основу аванса.

- (9) У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину странка је у обрасцу 3-а исказала прилоге физичких лица у укупном износу од 13.630,00 КМ, за које је издала 6 потврда о примљеним прилозима физичких лица. Потврде о примљеним прилозима, које је издала Уједињена Српска, нису у складу са одредбама члана 6. Правилника.

Увидом у потврде о примљеним прилозима које је странка издала физичким лицима утврђено је да образац потврде не садржи број личног документа. Такође, утврђено је да странка на пет потврда није уписала адресу лица које је уплатило прилог.

У складу са одредбама из члана 6. Правилника, политичка странка је дужна сваком физичком и правном лицу од којег је примила чланарину или прилог издати потврду у којој су садржани сљедећи подаци: назив политичке странке, серијски број потврде, укупан износ чланарине/прилога, име и презиме/назив донатора, број личног документа/идентификациони број донатора, адреса и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, датум уплате, датум издавања потврде и потпис овлаштеног лица.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Уједињеној Српској да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са програмом утрошка средстава,*

- *да води тачне и правилне евиденције о примљеним прилозима без обзира на који начин их остварује,*
- *да се не финансира из извора који су забрањени,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да успостави тачне евиденције о приходима, расходима и обавезама странке и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

Такође се препоручује:

- *да успостави евиденције о приходима и расходима по организационим одборима, као претпоставку за правилно финансијско извјештавање,*
- *да попис имовине и обавеза врши у складу са рачуноводственим прописима и*
- *да изврши усаглашавање својих обавеза са добављачима и проведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Уједињена Српска није доставила примједбе на мишљење ревизора и налазе ревизије дате у Прелиминарном извјештају о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину.

Шеф Одсјека за ревизијске послове, ревизор

Сања Тошовић

Ревизор

Тања Голијанин

Помоћник ревизора

Ријад Селмановић

Шеф Службе за ревизију

Mr.sc Хасида Гушић